

АБОНАМЕНТЪ:

За България | год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство | 40 л.

Единъ брой 20 стот.

Телефонъ № 368.

ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народенъ съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адресъ:

в. „ДОБРУДЖА“ — площадъ „Черна Джамия“ № 1.

Изпиза срѣда и събота.

Ръкописи не се връщатъ.

Нашиятъ послѣденъ апелъ.

Въ навечерието на рѣшението съдбата на България. — Спокойствието на българския народъ. — Провокациите на ромжиятъ. — Какво става въ Добруджа. — Единъ въпросъ на обществената съвестъ. — Съдбата на истината. — Защо търпи българскиятъ народъ.

Мирниятъ договоръ е вече вжченъ на Германия, която въ единъ срокъ отъ 15 дни ще трѣбва да отговори, приема ли го или не. Ако, както се прѣдвижда, не послѣдватъ усложнения и ако Австро-Унгария България и Турция бждатъ повикани на едно да подпишатъ мира, съдбата на България ще ни стане ясна къмъ началото на м-цъ юни. Ако ли пъкъ съюзитѣ на Германия страни бждатъ повикани по отдѣлно, което е по-малко вѣроятно, ние ще трѣбва да почакаме още малко — може би до края на м-цъ юни, или началото на юли.

Който е търпѣлъ толкова, ще потърпи и още м-цъ два. За българския народъ пъкъ, който е по природа търпеливъ, това отлагане да се рѣши съдбата му не би се отразило лошо, толкова повече, че той гледа съ голямо доверие на работата на мирната конференция и вѣрва въ справедливостта на нейнитѣ рѣшения. Но, за съжаление, моралниятъ и материаленъ гнетъ, упражняванъ отъ нашитѣ съседни върху нашето племе, създава едно опасно настроение, за което ние не можемъ да не държимъ смѣтка.

Ние вѣрваме — не, ние сме увѣрени, че българската нация ще намѣри у себе си достатъчно морални сили за да изпие до край горчивата чаша. Цѣлата българска интелигенция работи въ това направление и тя не може да не усѣе въ бждеще, както усѣ и до сега.

Какво ни костватъ тия усилия, може да се сжди отъ факта, че отъ всички побѣдени принадлежащи на Съюза страни, само България запази напълно спокойствието си, макаръ тя да изпита най-напредъ и най-силно ударитѣ на катастрофата. Този фактъ се вижда до толкова невѣроятенъ на западъ, че и до сега тамъ слуховѣтъ и „автентичнитѣ“ свѣдѣния за „прѣдстоящи“ прѣврати продължаватъ.

Безъ да внаятъ цѣлата истина, европейскитѣ народи се очудватъ на нашето спокойствие. Какво би било, обаче, тяхното впечатление, ако знаеха всичко?

Това е невѣроятно почти, казваше ни единъ чужденецъ, който е обиколилъ Добруджа и се е запозналъ отчасти съ „културния режимъ“, упражняванъ тамъ отъ ромжиската администрация, това е невѣроятно! Въ Добруджа ромжиятъ се четатъ на прѣсти.

Да, Добруджа не е ромжиска, нито по история, нито по етнография, нито по география. Една чудовашна по замисль и изпълнение система сполучи да насели съ ромжиски елементъ пояса около линията Меджидие — Кюстенджа, но да даде ромжиски ха-

рактеръ на областта не можа. И чужденцитѣ се очудватъ, защо, въпрѣки всичко това, се позволи на ромжиската администрация да „управлява“ това чуждо за Ромжия население, тия „най-културни“ въ полуострова селяни.

Ние не се очудваме на това. Едно международно задължение трѣбва да се респектира и Съглашението не можеше да не респектира своитѣ съюзни отношения спрямо Ромжия. Наредъ съ чужденцитѣ, обаче, и ние се очудваме, защо не се обузда повилнѣлата ромжиска администрация и провокаторския езикъ на ромжиския печатъ спрямо насъ. Това е право и дългъ на Съглашението, това се налага отъ интереситѣ на общия миръ.

Фактътъ, че ромжиятъ ни провокиратъ, показва, какво самитѣ трѣбватъ своитѣ права върху Добруджа проблематични; обстоятелството, дѣто въ областта се шири една система на лично и национално отмъщение, подчертава, че ромжиятъ чувствуватъ неестественото си положение тамъ. Може ли една страна да разрушава ступанскитѣ и граждански отношения въ свои територии?

И само това ли е?

Ромжия е пратила въ Добруджа свои административни чиновници, които водятъ съ себе си бащи, братя, сестри, деди, буци и пр. и пр. Тия чиновници галантно услужватъ и на своитѣ роднини за смѣтка на добруджанското население. Ангариата е въведена като държавенъ налогъ, а побоя като изправителна мѣрка. Трѣбва да се прѣнесе багажа на нѣкой глѣтъ, баща или братъ, че даже и на любовницитѣ на ромжискитѣ органи на администрацията, пращатъ добруджанци; трѣбва да се свѣкатъ и носятъ дърва по къщитѣ на тия органи, добруджанци сж на разположение; нѣкому се разстрои бюджета, веднага се скроява обвинение противъ богатъ добруджанецъ и равновѣсието се възстановява.

Но и това не е всичко.

Търговци отъ Кюстенджа купуватъ храни отъ Балчикъ. Познавайки добръ вравитѣ на ромжиската администрация, тѣ взематъ за сътрудникъ и бащата на балчикския жандармийски офицеръ — локотинелъ Петреску. Послѣдниятъ разпорежда чръзъ полицията въ околната, на която е началникъ, да се събератъ отъ цѣлата околия кола за „прѣвозъ на раници и муниции на италианската окупационна армия“. Колата идватъ въ Балчикъ, но вмѣсто съ италиански муниции и раници, започватъ да ги товарятъ съ храни на

частни ромжиски търговци. Селянитѣ негодуватъ, ставатъ прѣрѣкания между тѣхъ и търговцитѣ и работата стига до италианския командантъ, който освобождава колата и селянитѣ, очуденъ отъ шантажа и пладнешкия грабежъ на „културната“ ромжиска власт. Развалениятъ гешефтъ възлиза на около 200,000 лева, които търговцитѣ сж щѣли да спечелятъ отъ прѣвознитѣ такси.

Въ коя частъ на свѣта ставатъ тия работи? И при тѣхната наличностъ, ноторно установена, конференцията, която изпрати комисии дори и въ Мала-Азия, не трѣбва ли да се позаинтересова какво става въ Добруджа и да вземе своитѣ мѣрки?

Това не е единъ формаленъ въпросъ, това е въпросъ на обществената съвестъ. Прѣди години цѣлъ свѣтъ се повдигна за да унищожи робския институтъ; нима днешното човѣчество е по-лошо и по некултурно отъ тогавашното, че търпи въ Европа едно робство по-отвратително отъ тогавашното?

Ако не е възможно да се направи друго, нека се регистриратъ поне фактитѣ отъ една международна комисия за съда на истината, който не може да бжде безразличенъ за Европа и за насъ и който би могълъ да отбѣлжи, че въ началото на XX вѣкъ въ източна Европа е живѣлъ народъ, чийто търпеливостъ е конкурирала съ търпеливостта на животнитѣ. Ние искаме да се отбѣлжи истината: „Българската нация търпѣ за да улесни мирната работа на конференцията и за да подпомогне свѣта да се отрве отъ кошмара на болшевиизма“.

Ромжиятъ сж на всѣкъдѣ все жестоки.

„Новъ Ротердамше Курантъ“ съобщава, че ромжискитѣ войски вършили голѣми жестокости въ сѣверна Буковина; тѣ обърнали къметството въ Черновци въ казарми, забранили печатането на украински вѣстници, затворили училищата, печатницитѣ и другитѣ научни дружества. Въ украинскитѣ територии било обявено военно положение; повече отъ двѣстѣ души невинни украинци били арестувани безъ никаква причина. Ромжискитѣ войски вършили всѣкакви изстѣпления въ украинскитѣ села. Украинското правителство е протестирало по този поводъ прѣдъ ромжиското.

Борбата срѣщу болшевинитѣ.

Изявления на Петлюра.

Кореспондентътъ на „Морнингъ Постъ“ е ималъ разговоръ съ генералъ Петлюра, който заявилъ слѣдното: „Болшевикитѣ сваляха националното правителство, измамеха войницитѣ, като имъ обещаваха скорошенъ миръ; поради това тѣ намѣриха подрѣзка у нѣкои украински крѣгове; сега вече болшевикитѣ не могатъ да разчитатъ на никаква помощъ отъ Украйна.“

Ние прѣдпочитаме да сключимъ съюзъ съ Съглашението, отколкото да прѣговаряме съ Берлинъ и Москва. Най-важното събитие прѣзъ послѣднитѣ дни е съединението на нашитѣ войски съ тѣя отъ източна Галиция, кждѣто

болшевиизмътъ не може да намѣри почва. Ако Съглашението не ни помогне, за нещастие, ние ще бждемъ принудени да се споразумѣемъ съ болшевикитѣ. Нашето нещастие е, че бѣхме принудени да се биемъ съ империалистична Русия и съ болшевикитѣ. Сега ние сме напълно изолирани отъ Съглашението, което ни принуждава да прѣговаряме чръзъ Одеса. Ако съюзницитѣ не ни помогнатъ, тѣ скоро ще се намѣрятъ въ положението на Понтийския Пилатъ, който си мие рѣцѣтъ.

Изъ ромжиския печатъ.

Какъ става експроприацията на земятъ.

Вѣстникъ „Dobrogea Juna“ (Млада Добруджа) съобщава, че при извършването на формалноститѣ за експроприацията на земятъ въ Мангаленска околия сж станали важни нередовности: на извѣстни книжа били подправени датитѣ, така щото селянитѣ да изгубятъ правото на апелъ противъ неправилнитѣ рѣшения за експроприация на едритѣ нѣвни.

„Dobrogea Juna“ по-добрь би сторила да посочи, гдѣ въ Добруджа не сж извършени неправди спрямо населението — работати би била по-лесна. Отъ когато сжествува въ Добруджа ромжиска управа, работитѣ винаги се слагатъ така, че все населението нѣма право и изгубва възможности права, а чокотѣ винаги иматъ право и сж закриляни отъ закона. Ромжиска администрация въ Добруджа и права на населението сж двѣ понятия, които се изключватъ.

Прѣхраната на Кюстенджа.

Споредъ ромжиски вѣстници, населението въ Кюстенджа получавало хлѣбна дажба дневно по 175 грама, но въ замѣна, по фурнитѣ хлѣбъ, се продавалъ тайно по 6—7 леи килограма.

Прѣхраната въ сѣверна Добруджа.

Положението на прѣхраната въ сѣверна Добруджа още не е уредено поради злата воля и гешефтарскитѣ наклонности на ромжиската администрация. Сега отъ печалбитѣ, които оставали въ общинитѣ отъ разпрѣдѣлянето на разни прѣдмети отъ първа необходимостъ, вмѣсто да се подпомагатъ множеството бѣдни и гладни жители, щѣлъ да се образува фондъ за излигането на паметници.

По тоя поводъ съ право единъ ромжиски вѣстникъ отъ Добруджа пише: „Едно нѣщо е ясно — останаме все сжщитѣ фанфарони, хора за парадъ и панайрски фокусници.“

Социалиститѣ въ Ромжия.

Солунскитѣ в. „Еласъ“ съобщаватъ отъ Букурещъ: Правителството продължава да взима стѣснителни мѣрки противъ социалиститѣ. Всето било рѣшение отъ правителството, да не се позволява събрание на социалиститѣ, ако числото на присѣтвующитѣ надмивава 60 души. Обаче властитѣ нарушили и това рѣшение. Социалиститѣ рѣшили да свѣкатъ събрание въ клуба си, дѣто не щѣли да присѣтвуватъ повече отъ 60 души; при все това войници съ турени на пушкитѣ ножове пахча прѣдъ вратата на клуба и не оставили никой да влѣзе. Единъ офицеръ ударилъ плѣсница на единъ работникъ. Вслѣдствие това поведение на властитѣ работницитѣ рѣшили да се откажатъ съвѣстнотъ отъ правото на събрания, което имъ бѣ дадено.

ЖИВОТЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

(Разкази на очевидци).

Лазарь Георгиев Неделчев, 30-годи, от с. Долни Добрумър, околия Кузунска, мутафчия, бивш стражар, напуснал селото на 11 декември м. г., разказва:

Аз бях български стар. стражар в Остров (до Силистра). На 4 декември се съобща, че ще доде английски командант и на другия ден се обяви на населението за посрещането му. Командантът идеше от Силистра; той бѣ първия английски командант в тоя градъ. Когато пристигна, нѣколко романи хаймани, между които нѣкой си Арапу Радуканъ и брата на послѣдния (пълнитѣ имъ имена не зная), поискана да направятъ скандали. Щомъ командантътъ пристигна и влѣзе въ общината, повика при себе си кмета и полицията. Въ тоя моментъ тѣпата се втурна и не ни позволяваше да влѣземъ, но въпрѣки това ние пакъ успѣхме. Нѣкой отъ тѣпата влѣзоха вътрѣ въ общината и искаха да ни изхвърлятъ, но не успѣха. Вънѣ се почна побой на българитѣ. Най-напредъ почнаха да биятъ *Никола Ивановъ*. Командантътъ ме изпрати да съобща на тѣпата да мирува. Тогава тѣ се нахвърлиха върху мене, единъ ме нарани съ ножъ въ ржката и най-послѣ командантътъ самъ бѣ принуденъ да излѣзе вънъ и азъ се отървахъ. Сжщия денъ пристигна и окол. началникъ и за въдворяване на реда поиска отъ английския командантъ войници, защото българскитѣ войници бѣха си заминали. Романиитѣ ми откраднаха собствения ми конь. Въ село Д. Добрумър всичкитѣ българини бѣха обрани, мнозина бѣха бити, обаче, азъ не стояхъ много въ село, та не зная всичко, каквото е станало. Отъ баща ми Георги Галиниковъ взеха два вола и два коня.

Аурелъ Вестамиянъ, ромленецъ, отъ гр. Кюстенджа, ул. „Мангалия“ № 27, 14 год., избѣгалъ отъ тамъ на 3 т. м., съобщава:

Азъ бяхъ плѣнникъ въ България, понеже бяхъ въ музиката на 25 арт. полкъ и паднахъ въ плѣнъ въ Браила. Къмъ края на януари т. год. ме освободиха и заминахъ за Кюстенджа. Тамъ не намѣрихъ никого отъ нашитѣ, защото бие избити отъ една граната въ бомбардировката на Кюстенджа отъ руската флота. Рѣшихъ да замина за България, защото чувахъ, че тамъ живота билъ по-ефтинъ и имало работа. Тръгнахъ пѣша. Като стигнахъ при селото Чаушкѡй (Балчишко), което е до самата граница и цѣлъ да минавамъ границата, заловиха ме двама романски жандарми и ме обискираха. Взеха ми 350 лева и единъ чифтъ обувца, като ме оставиха босъ. Слѣдъ това ме подкараха назадъ и ме караха близо до Балчикъ отъ кждѣто ме освободиха. Азъ дойдохъ въ България (Варна) отъ кждѣто ще замина за Турция при братъ си.

Стоянъ Костовъ отъ село Колукчий, околия Манкаленска, земледѣлецъ, на възраст 46 години, напусналъ селото на 7 априлъ, разказва:

Още въ първитѣ дни, когато додоха романиитѣ, азъ, Стоянъ Костовъ, Танасъ Германовъ, Мирчо Георги Донева, Славъ Георги Донева и Георги Ив. Павловъ бѣхме заловени навечеръ на улицата както събирахме добитъка си и закарани отъ капрала Сава (пълното му име не зная) въ общината въ с. Сарж-гьолъ и послѣ ни арестуваха въ черквата. Ние се почудихме, защо ни арестуваха, защото въ нищо не бѣхме се провинили. Въ черквата стояхме арестувани една нощъ. Сутринта ние избѣгахме прѣзъ вратата, безъ да бждемъ забѣлзани отъ часовая. Минахме прѣзъ Дуранъ-Кулакъ и отидохме въ-Каварна, дѣто се оплакахме въ английското команданство. Д-ръ Чакаловъ изложи на английския командантъ подробно работата. Слѣдъ това се върнахме въ село и, благодарение на това, че за арестуването си бѣхме се оплакали на англичанитѣ, върху насъ не постѣаха. Не се мина, обаче, много, два мѣсеца слѣдъ това романиитѣ отцово почнаха най-усиленъ тероръ спрѣмо българитѣ, като заявяваха, че не ни е мѣстото въ ром. държава.

Прѣди 20 дни бѣ откаранъ Славъ Георги Донева, 35-год. До сега не се знае кждѣ е и какво е станало съ него.

На 2 того се съобща, всички мже отъ 20 до 46-годи, възраст, по народностъ българини, да се явятъ въ общината въ село Сарж-гьолъ. На 3 того азъ отидохъ и влѣзохъ при кмета, който ме изпрати въ секцията при жандармитѣ. Щомъ влѣзохъ, шефътъ ме попита, дали съмъ си взелъ хлѣбъ и ямурлука. Накараха ме цѣлъ денъ да сѣка дърва. До вечерта никой другъ селянинъ не се яви и азъ чухъ като си говорятъ жандармитѣ, да ме пуснатъ да си ида, та дано се излѣжатъ другитѣ българини да додате на другия денъ сутринта, защото само мене да откарватъ нѣма си смисълъ. Пуснаха ме. Азъ разказахъ на приятелитѣ си какво намѣрение иматъ ром. жандарми. На другия денъ сутринта отидоха само Мирчо Георги Донева и Милко Петковъ, 48-годишенъ, а всички други се изпокрихме кой какъ може и дѣто може. Тѣ бѣха арестувани, а насъ най-усилено ни търсеха. На сутринта тѣ бѣха откарани (6 того). Жандармитѣ ги прѣкараха прѣзъ село за да ги видн населението. Трѣбва да се знае, че тия хора въ нищо не сж виновни. На 7 того азъ бѣхъ принуденъ да напусна своя домъ и да дода въ България. Какво е станало слѣдъ моето заминаване, не зная.

Георги Симеоновъ, отъ село Анчаркъ, Исаханска околия, 42-год., земледѣлецъ, руснакъ, напусналъ селото на 17 мартъ, разказва:

Жандармитѣ ловятъ хората за войници и ги изпращатъ въ Бесарабия. Никифоръ Сидоренковъ и Андрей Яковъ бѣха заловени, вързаха имъ ржцѣтъ и слѣдъ като ги биха два деня, изпратиха ги въ Бесария. Азъ бѣхъ битъ до ссипване отъ шефа и горския. Биха ме съ приклада. Насъ, руситѣ ни наричатъ болшевици.

Василь Илиевъ отъ с. Армутлий, Тулчанско, по занятиѣ търговецъ, напусналъ селото на 19 мартъ, разказва:

На 15 того азъ трѣгнахъ изъ село да събирамъ вересинитѣ си, но веднага бѣхъ набѣденъ отъ шефа на жандармитѣ, че съмъ билъ бѣлг. шпионинъ и бѣлг. войникъ и ме арестуваха. Шефътъ, той е plutonier-majор, ми каза, че ако не му дамъ 1500 лева, ще бжде откаранъ и застрѣлянъ. Стояхъ арестуванъ 2 дни. За да се отърва отъ ареста, принуденъ бѣхъ да дамъ тия пари.

Коло Петровъ отъ нашето село, който бѣше секретаръ-бирникъ въ нашата община въ българско врѣме, а прѣди да стане такъвъ бѣше кметъ, дълго врѣме бѣ прѣсѣлванъ отъ романиитѣ и най-послѣ на 18 того въ дерето при Армутлий, прѣсѣлванъ отъ двама жандарми начело съ шефа, го убиха.

На 27 февруари жандармитѣ убиха Василь Емчевъ, кметъ до идването на романиитѣ. Откарани сж въ Ромжния: Стоянъ Денева, 45-год. и Стоянъ Филиповъ, 55-год., които и по-рано бѣха откарани.

Имаше и заповѣдь (decret), отъ 1—15 мартъ ст. стилъ никой да не сѣе никаква храна. Наредане общо за всички—за романи и за българини. Жандармитѣ не оставяха никого да сѣе; самиятъ шефъ съ каруца ходѣше по полето и гонѣше всѣки, който би се осмѣлялъ да сѣе.

Отъ 1 мартъ ст. стилъ жандармитѣ събираха дрехи отъ бѣлг. население и ги изпращаха въ Тулча.

Иванъ Желевъ, 45-год. земледѣлецъ отъ село Каталой, напусналъ селото на 21 априлъ, разказва:

Слѣдъ заминаването на българската властъ, за българитѣ, нѣмцитѣ настана извънредно тежко врѣме. Почна прѣсѣлване и гонение, особено на българитѣ. Тия, които сж били български стражари, бѣха навсѣкждѣ търсени отъ ромжнската властъ, за да бждатъ уловени. У когото се намѣри българска книга, се наказва и книгата се унищожава. Българитѣ, нѣмцитѣ и турцитѣ сж лишени отъ всѣкаква закрила на законитѣ. Всичко е прѣдоставено на волята, по-право на своеволие на ромжнския шефъ. Още отъ самото начало се почнаха обири. На мнозина българини и турци добитъктѣ имъ се отне подъ прѣдлогъ, че били безстопанствени. Българскитѣ документи за покупка на добитъкъ и друго не се признаватъ. Шефътъ каквото иска прави съ хората

и изнудва кого какъ може съ каквото може; той е въ пълната смисълъ на думата пладиенски разбойникъ. Хората пишятъ кански отъ него, но кому да се оплачатъ? Прѣди два мѣсеца шефътъ арестува Игнатъ Димитровъ, Костадинъ Вълчевъ, Георги Петровъ, нѣмеца Андрей Шмидъ и мене и ни откара въ градъ Тулча, безъ да сме въ нищо виновни. Арестувани бѣхме въ компания де жандарми (полицейския участъкъ). Слѣдъ два деня бѣхме пуснати. Това никакъ не се хареса на шефа и той почна още повече да ни прѣсѣлва. Най-послѣ рѣшихъ да оставя всичко, да избѣгамъ въ България. Идвайки насамъ, при село Топраисаръ ме срѣцнаха двама жандарми и ме обраха. Взеха ми 200 лева и ме пуснаха.

Прѣди мѣсецъ бѣше откаранъ за Тулча и отъ тамъ неизвѣстно кждѣ Стефанъ Георгиевъ, 47 години, а петъ деня прѣди него откаранъ бѣше сжщо неизвѣстно Димо Станчевъ, 35-годишенъ. Тия хора сж невиновни въ нищо.

Изетъ х. Яхъовъ, отъ Добричъ, турчинъ, 36-год., сладкаръ, напусналъ града на 16 мартъ, разказва:

На 10 срѣцу 11 мартъ дюкяна ми бѣше нападатъ отъ 4 души цивилни романи и единъ ромжнски жандаринъ, обраха ми паритѣ—1880 лева и ми разграбиха дюкяна. Слѣдъ това ме арестуваха, дѣто бѣхъ тежко битъ. Държаха ме въ затвора до 15 мартъ вечерта. Сутринта на 16 съ единъ ром. жандармъ бѣхъ изпратенъ до границата (Оборице).

Костадинъ Симеоновъ, 25-год., земледѣлецъ, отъ с. Хардали, Добришко, напусналъ селото на 25 того, разказва:

Положението е тежко. Тия, които сж били записани въ ромжнскитѣ списъци, се търсятъ и повечето отъ тѣхъ бѣгатъ. Арести и бой—това е ромжнската система на управление. Арестувани сж и бити въ общината и секцията: Иванъ Нейчевъ, 25-год. и Иванъ Пейчевъ на сжщата възраст. На четвъртия денъ сполучили да избѣгатъ. Щѣха да бждатъ откарани за войници. Арестуванъ е сега Ив. Стояновъ, ромжнитѣ го търсятъ за войникъ и може би ще го откаратъ.

Маринъ Байчевъ, 42-год. и Пенчо Черневъ, 45-год. бѣха много злѣ бити.

Училището сега е ромжнско. Който не праща дѣцата си, бива глобяванъ. Самитѣ дѣца не искатъ да ходятъ на ромжнско училище.

Тереза Ракенъ, романъ отъ знаменития френски писателъ Емилъ Зола. Една извънредно покрѣтителна картина на прѣстѣпната любовъ. Издание на „МОДЕРНА БИБЛИОТЕКА“. Продава се въ всички книжарници и будки въ Царството. Цѣна 6 л

Изъ миналото на Добруджа.

Мемоаръ до Господинъ Министъръ-Прѣдседателя и Прѣдседателя на Министерския съветъ въ Букурещъ.

(Продължение отъ брой 234).

Ето, г-нѣ министре прѣдседателю, множество членове отъ закона и правилницитѣ, които съвѣтъ не хармониратъ съ министерското прѣдписание, единствено по рода си. Не се съмняваме, че съ тая мѣрка се е цѣлило само да се въведе въ наше училище една реформа. За нещастие, тя засѣгна много програмата и вървежа на нашето училище и за това не можа да се изпълни.

За тия обстоятелства подписанитѣ идемъ съ най-големо (дълбоко) почитание да Ви молимъ, г-нѣ министре прѣдседателю, да благоволите и вземете подъ внимание нашия протестъ мемоаръ, имайки пълна вѣра въ правотата на вашето разрѣшение, за което

апелираме като послѣдна инстанция. Ше бжде много жалко за насъ, туземенъ народъ, колкото трудолюбивъ, все тѣлкова жаденъ за просвѣта, че ако слѣдъ 90 години неуморна работа бждемъ лишени тѣмко днесъ отъ това културно заведение, което близо прѣди единъ вѣкъ бѣше самото огнище за просвѣта върѣдъ съвършената тъмнина, която царуване въ Добруджа. Съгражданитѣ ни, стремящи се и жадни за просвѣта, и въодушевени отъ благотворния на прѣдѣтъ на XIX вѣкъ, сж се наели съ този единственъ изворъ на свѣтлината по ония врѣмена.

Спрѣмо добритѣ резултати, които е реализирало нашето училище, върваме, господинѣ министре-прѣдседателю, че е много жестоко ударено тѣмко въ неговото сжществуване.

Старото наше заведение е служило достатъчно за разпрѣскване на тъмнината, която е владѣла тукъ, като е съединявало опитността на старитѣ съ енергията на младежитѣ, и като така

заслужава да живѣе. Борило се е и се бори само за спечелването на едно съвършено реноме и една вѣчна признателностъ — най-добритѣ украшения за едно чисто културно заведение.

Зтова Ви молимъ да благоволите и вземете подъ ваше покровителство правата наша молба, и въ съгласие съ г-нѣ министра на просвѣтата да я подложите на разискване на почитаемия министерски съветъ, който, като вземе подъ внимание горѣизложеното, да благоволи да разпоредитѣ отгварянето на нашитѣ основни училища, които да дѣйствуватъ и за въ бждеще съ частна програма споредъ по-ранинитѣ разрѣшения, както сж дѣйствували до сега.

Надѣвайки се, че настоящия нашъ мемоаръ не ще остане безъ послѣдствие, имаме пълно увѣрение, че ще получимъ едно приятно разрѣшение.

Тулча, 12 септември 1902 г.

Оставаме Ваши подчинени (Слѣдватъ подписитѣ на най-виднитѣ тулчански граждани прѣзъ него врѣме): Янко

Пачовъ, Минко Д. Прѣславски, Стефанъ Павловъ, Никола Дончевъ, Цанко Ивановъ, Димо М. Вълковъ, Ангелъ Х. Ивановъ, Киро Димитровъ, Слави Дръновски, Георги Димитровъ, Димитъръ Колевъ, Друми Прѣславски, Марко Златаровъ, Панайотъ Иванчевъ, Юрданъ Ивановъ, Георги В. Молловъ, Константинъ Д. Вълковъ, Илия Н. Севѣцаровъ, Д. Савовъ, Петко Петковъ, Христо Н. Дръновски, Иванъ Д. Савовъ, Слави Н. Дръновски, Пею Пѣевъ, Стойчо Н. Малчевъ, Ради Недевъ, Атанасъ Ив. Желевъ, Иванъ Ивановъ, Стоянъ Габровски, Никола Кръстевъ, Рафائلъ Матѣевъ, Гено Димитровъ, Иванъ Грозевъ, Георги Н. Надарийски, Коста М. Стояновъ и Христо Калчевъ.

Слѣдватъ подписитѣ на още 900 българини отъ гр. Тулча.

Б. Р. Това искане на българитѣ отъ Тулча не се взе подъ внимание и българското училище биле закрити прѣзъ 1902 год. слѣдъ като сжществува цѣли 90 години.

Сараджанската афера.

Писмо до редакцията.

Днес ми гостуваха няколко стари бабички, минали пина отсамъ посрѣдъ нощъ, за да диятъ храна, тъй като тамъ, въ Добруджа щѣли да мратъ отъ гладъ и никой не се грижи за тяхъ. Поразително ги за Сараджанската афера. Единногласно твърдятъ, че силната нощна стрѣла на 2 сръбцу 3 апр. била отъ ромжичитѣ, дошли даже и отъ Силистренско и цѣлъ денъ лежали изъ гората. И отъ тогава населението е така изплашено, че, като сръбичатъ ромжиски джандармъ, просто ги втрисало. И дѣйствително, всички жени, минали отсамъ, съ които се сръбичахъ и съ които отъ по-рано се познавахъ, изглеждатъ като сега повдигнали се отъ тежка болестъ: убити сж духомъ, слаби, изтощени тѣлесно. Ние силно желаемъ и настояваме за анкетирането на аферата. Тогава сжщо сж арестували и българина търговецъ Юрданъ Еневъ отъ с. Арабаджиларъ, който сръбцу откупъ 4000 лева се освободилъ. Всѣки, миналъ отсамъ, съ най-голямъ увѣреностъ ни убѣждава, че щомъ сж прѣскачили граничитѣ, почувствували лекота въ гърдитъ си и ароматенъ въздухъ. Това почувствувалъ ли го е нѣкой — цензуриталъ робството?

с. Ионуларъ, 27 апр. 1919 г.

Б.

Сжщността на аферата.

Отъ Добришко съобщаватъ съ дата 29 априлъ н. ст.: Слѣдъ обѣдъ 20 души мъже и 4 жени отъ с. Горна Сараджа сж били откарани неизвѣстно гдѣ. Тѣ заедно съ Дмитръ Узунски се прѣсѣдватъ подъ прѣдлогъ, че сж били убили прѣзъ 1916 г. ромжича Дмитру Драгомиръ, който въ сжщностъ, за грабежитъ и безчинствата си надъ мирното българско население, билъ осъденъ отъ българския военноплеви съдъ на смъртъ и присъдата му изпълнена отъ властѣта. Дмитръ Узунски е билъ арестуванъ и откаранъ на 27 априлъ, на 28 сжщи освободенъ, слѣдъ като далъ на шефа на Хардалийската община (Добришко) 2000 лева. Освѣнъ тия пари, шефътъ по-рано го билъ изнудилъ съ други хиляда лева, като го заставилъ да даде и на нотаря 1000 лева. Въпрѣки това, обаче, жена му се намира между четирѣхъ арестувани жени.

Положението на балканитѣ.

Ромжно-българско споразумѣние(1)

Римскиятъ вѣстникъ „Месаджеро“ прѣдставя положението на Балканитѣ въ много тъмни краски. Никой не може да прѣвиди, какво може да се случи. Въ България се забѣлжава възбуждение противъ гърцитѣ и сръбитѣ, съ които се счита невъзможно да се постигне споразумѣние. Въротно било едно споразумѣние между Ромжния и България, понеже ромжнското правителство изявило готовностъ да направи извѣстни отстъпки на България въ Добруджа, слѣдъ избухването на сръбско-ромжиския конфликтъ за Банатъ.

Българскиятъ политически кръгове искали да постигнатъ тѣсни политически

връзки съ Гърция и Чехо-словашко. Но Чехо-Словашко сключило вече търговски договоръ съ България. Сърбитѣ избѣгватъ граничните инциденти съ България и Албания, понеже се опасаватъ отъ сериозни компликации.

Атмосферата на Балканитѣ, споредъ „Месаджеро“, е наелектризирана; можели да станатъ ненадѣлно важни събития, стигало да се даде знакъ и да сѣтне искрата.

Курьози отъ ромжиската управа.

Въпросътъ съ изпращането бравдвата на Бона Колева отъ с. Сарсанларъ като вѣществено доказателство, че тя искала да убие ромжиски джандарми, които сж отишли да обискватъ дома ѝ на 5. IV. н. г. (вижъ в. „Добруджа“ брой 229) въ Силистра се заплита съ други: арестуванитѣ старецъ Ив. Ив. Узунвъ, 65-год. отъ сжщото село Сарсанларъ (Тутраканско) се обвинявалъ въ това, че жена му искала да убие въпроснитѣ джандарми съ посочената бравда, но тъй като тя (жена му) била немощна, то арестували него — Ив. Ив. Узунвъ. Последниятъ не е никакъвъ сродникъ на битата и ограбена Бона Колева и повече отъ 1 година е вдовецъ. . . Въпрѣки това, обаче, Ив. Ив. Узунвъ билъ пакъ отвлеченъ.

Луди ли сж или невѣрними тия хора, мъчно може да се разбере.

Кой инспирира терора въ Добруджа.

Едно признание.

Отдавна бѣ забѣлвано, че жителитѣ на с. Х. (Тутраканско) живѣятъ сравнително по-спокойно. Тоя фактъ удивляваше населението въ околността. А сега се узнавава защо е така. Причината е нотаря отъ селото. Името на селото и на лицето държимъ на разположението на анкетната комисия, ако такава се учрѣди. Имената не съобщаваме по понятни причини. Въ единъ интименъ разговоръ съ заможня жител отъ селото, В. Р., нотарътъ е казалъ дословно слѣдующето: „Ние постоянно получаваме инструкции да обезлюдимъ отъ интелигенцията общинитѣ си. А по какъвъ начинъ? — Всѣкакъ, като се обвинятъ въ всичко. На емиграцията се радваме. Ако и азъ взема да приложя точно това, което ни се прѣдписва и внушава, то ще трѣбна да не оставя ни единъ отъ по-първитѣ хора. Но азъ не се съгласувамъ съ тая политика и даже съ всичкитѣ си сили прѣча въ замислитѣ на младия ни полицейски шефъ, който въ желанието си да услужи на голѣмитѣ ни, би надминалъ другитѣ шефове. Нека вашата учителка да си учи дѣцата, защото тѣ сж българчета — не знаятъ ромжиски“.

В. Р. днесъ е емигрантъ и ни съобщава това. И дѣйствително учителката въ това село учи дѣцата най-дълго въ цѣлата околия, а въ селото и днесъ е спокойно, благодарение само на добрия нотаръ. С. Б.

Български свидѣтелства за Добруджа.

„Българинъ“. Букурещъ, 8. II. 1878, брой 34.

Слухътъ, който се бѣше разпръскалъ прѣди нѣколко врѣме за отстъпването на Добруджа на Ромжния, раз-

дразнилъ много. духоветѣ въ тулчанското окръжие и направилъ населението да се страхува справедливо за умалването на България.

За това само ний получихме единъ купъ дописки, иѣкои отъ които бѣха доста живо написани. При все това, обаче, ний не счетохме за нужно да се спрѣмъ на това отгорѣ, и да изкажемъ горѣ-долу мнѣнието си. Причината на нашето мълчание не е друга, освѣнъ че ний бѣхме наздраво увѣрени въ неоснователността на разпръснатий слухъ.

И истина, едно малко внимателно разсѣждане може да ни покаже до колко напраздно сме се страхували за изгубването на Добруджа.

Нито исторически, нито по мѣстностъ, Добруджа може да принадлежи на Ромжния. Дунавътъ е естественъ прѣдѣлъ между България и Ромжния. Ако тая послѣдната прочее би искала да еладѣ мѣста възнѣ отъ тоя прѣдѣлъ, на вѣрно може да кажемъ, че тя не разбира своитѣ интереси, които ѝ повѣляватъ да си варди туй което има за сега.

Отъ друга страна кой би си помислилъ, че великий нашъ защитникъ и освободителъ ще склоня на едно такова нѣщо, което би нанесло врѣдъ, както на България, тъй и на съобщението ѝ съ Русия. Не, императоръ Александъръ никога не би позволилъ това, и несправедливостъ е мислимъ да се страхуваме въ неговата искреностъ. Руский самодържецъ дойде да ни освободи и съедини, а не да ни раздѣли. (стр. 2 колона 1 и 2)

„Българинъ“ бр. 35. — 14. II. 1878

Дописка на в. „Българинъ“.

Тулча, 31 януарий 1878.

Българското население тука тѣзи дни е изтрѣпнало отъ слуховѣтъ, че Добруджа ще се даде на Ромжния, било за възнаграждение или за замяна — все едно. То не може да се не чути на смѣлостта на ромжнското правителство: да завладѣе една частъ отъ земята на българитѣ, които никога не ще я забравятъ. Ромжнското правителство и братята ромжни ще изгубятъ онази признателна благодарностъ, която имъ дължи сега българина, като му помогнаха за да го освободятъ. Ако братята ромжни нещата да иматъ занаяпрѣдъ успѣхъ и напрѣдѣтъ въ просвѣщението, въ образованието и въ силата; ако нещата нито насъ да г едатъ да напрѣдваме въ пѣтя на цивилизацията — нека се осмѣлятъ да завладѣятъ частъ отъ България. Тая постѣпка ще бѣде като гангрена тъй за ромжнитѣ, както и за българитѣ; тѣлото на Ромжния, както и на България ще страда. — Не вѣрваме благоразумието на братята ромжни да дойде до такава безрасъдна крайностъ; но то навѣрно се проповѣдва отъ хора неприятни на бждащето на тѣзи два исторически народа; да, тѣзи зломисленници искатъ да ни видятъ единъ денъ да се уловимъ за коситѣ и да станемъ жертва на тѣхната далновидностъ. Но Ромжния не се е лишила отъ разумни хора да стане жертва на тѣхна една роль. Ромжния и България, както сж били въ старо врѣме, тъй и сега ще бждатъ два приятелски съюзни народа.

(Дописката говори за слуховѣтъ, че и сръбитѣ искали да взематъ бълг. земи и каза):

Молимъ г-да ромжници и сърби да обърнатъ внимание на тѣзи ми кратки

молби и чувства, които сж не само мои, но дори и на послѣдния българинъ.

При това нека Ви се похваля съ общитѣ ни дѣла. Читалището ни се намира въ постоянна дѣятелностъ. Слѣдъ сказкитѣ, които редовно даваме на публиката, и слѣдъ старанието да се снабди съ вѣстници на родни езци, то сега се намира въ старанието да приготува и да дава прѣдставления. До сега е дало „Крумъ“, „Изгубена Станка“, драми и „Насила оженване“, „Глезень Мирчо“ — комедии. Готвятъ се още „Вѣра и любовъ“, „Стоянъ Войвода“, „Михалъ“ и „Зла жена“. Прѣдставленията се даватъ въ полза на пострадавшитѣ бжжници отъ Силистренско въ Добруджанско. Читалището и българската публика благодари крайно на нѣколко г-жи и г-ци, които взеха участие въ прѣдставленията. Тѣи имената на г-жи Пенка Зимова, Марийка Тихчева и Димитрица Зимова, и на г-ци Стоянка Димова и Иванка Петрова ще бждатъ въ новата ни история първи които въ България сж направили начало на участието въ прѣдставленията и женски лица.

Българското търговско дружество даде годишна смѣтка. Печалби добри, 50 на сто, безъ да е работилъ всичкия капиталъ на дружеството (по причина на обстоятелствата). Признава се труда на дѣйствителния му членъ. Мѣрки се зематъ за разширение на дѣйствието му. Работи се новъ уставъ. Усилията за успѣха му сж общи. То показва добро бждаще.

Съгласието помежду българитѣ е изрядно. Всякой слухъ за обща несполука, скръбъ или загуба е въ състояние да ни съедини тутакси и да стане прѣдметъ за размишление и за мѣрки — да се отстрани недобрата му страна. Тая осторожностъ и будностъ върху общитѣ интереси на отечеството на г-да Тулчанци прѣпорѣчва на всички българи на вжтрѣ въ България. Повече живостъ въ общитѣ дѣла, повече бодростъ къмъ общитѣ ни интереси, повече щедростъ къмъ общитѣ ни работи, ще докаратъ и повече прѣпорѣчвания отъ европейцитѣ и по-голямъ ползи. Стоенето съ кръстени ржцѣ, особено въ днешното деликатно врѣме, е гибелно за насъ; то хвърля прахъ въ очитѣ на българина. Доплати повече.

Прѣговоритѣ по мира.

Майта, 10 май. Германскитѣ делегати оспориша валидността на пълномощията на извѣстни държави, като изтъкнаха недопустимостта да присѣствуватъ държави, които сж сжсали дипломатическитѣ сношения, но не сж воювали, и други, които не е извѣстно да сж сжществували прѣди войната. Прѣдполага се, че германскитѣ делегати ще прѣдставятъ контра-прѣдложения и нѣма да подпишатъ, а ще се оттеглятъ за да се съвѣщаватъ съ Народното събрание въ Ваймаръ. Германскитѣ делегати направиха възражения въ смисълъ, че е безсмислено Германия да прѣговара съ държави, които не сж ѝ обявявали война. Графъ Ранцау заяви, че германцитѣ признаватъ поражението си, но не сж съгласни да приематъ, че само Германия е отговорна за войната.

Ромжискиятъ режимъ въ сѣверна Добруджа.

Организиранъ грабежъ върху мюсюлманското и българско население.

Ромжиската окупация въ 1878 год. намѣри добруджанското население въ едно разстроено отъ войната положение. Изчезнала бѣ една частъ отъ земеделския инвентаръ и отъ добитѣка, производството бѣ намалѣло, много постройки бѣха разрушени. Тогава на думи, съ шумъ изъ пресата властѣта обяви, че ще се вземе вацискиятъ за излѣкуване ранитѣ на войната, но въ дѣйствителностъ тя използва всичкитѣ нещастия и слабости на това население, за да осжществи своето намѣрение — да ромжизира по-бърже областта.

Държавата не направи нищо за да подобри създаленото отъ войната положение. „Населението, признава по-късно

единъ отъ най-добритѣ окръжни управители, който е имала Добруджа, Лука Ионеску, въ доклада си за Тулчански окръгъ прѣзъ 1903 г., — населението е било оставено на неговитѣ собствени средства, на собственитѣ му недостатѣци, на старитѣ му прѣдрасѣждѣци, на остарѣлитѣ му привычки.“

Мѣстното население въ Добруджа, скотовъдско и земеделско на първо мѣсто, притежаваше стада отъ овце, които пасѣха изъ обширнитѣ частни и селски земи, притежаваше орна земя за земледѣлие, а за стоитѣ нужди имаше право да сѣче дърва за гориво и за строежъ отъ горитѣ на областта.

Ромжиската държава постѣгна на всичко това, което съставяше сжщественъ елементъ за благосъстоянието на населението, като ту умѣло и прикрито, ту явно и грубо нанасяше своитѣ удари. Населението притежаваше голѣми неизползувани богатства, залогъ за най-добро бждаще благосъстояние, и държавата, вмѣсто да му помогне да разработи и

оползотвори това латентно богатство, протегна лакома ржка върху него и си присвои, ако не всичко, то почти всичко.

Не говоримъ, че тя запази за себе си всички мини; кариери и извори, както сжществували, така и които биха се открили, както си запази и правото върху риболова. Има нѣщо по-важно отъ това.

Горитѣ въ Добруджа при турския режимъ бѣха частна собственостъ или селска и само незначителна частъ държавна. Съ единъ замахъ, членъ 16 отъ закона за уреждане недвижимата собственостъ въ Добруджа отъ 1882 год. обявява за държавна собственостъ всички гори на областта, съ изключение на ония, които се владѣятъ отъ частни лица съ провѣренъ и признатъ отъ една специална комисия крѣпостенъ актъ. Селскитѣ гори бѣха обявени за несжществующи и станаха държавни. Съ тоя членъ на мѣстното население — мюсюлманско и българско — се отнема безъ обезщетение едно сжществено придобито право на ползуване и отъ дър-

жавнитѣ гори, а на всичкитѣ села и на мнозина частни собственици се отне всичката гора. Частнитѣ лица въ повечето случаи бѣха изгубили въ врѣме на бѣгството своитѣ крѣпостни актове. Въ ромжиския парламентъ на врѣмето е билъ изнесенъ случая съ наследницитѣ на единъ паша, които, поради ненавѣременно прѣдставяна своитѣ документи, сж изгубили около 10,000 хектара гора въ Бабадагско, присвоена отъ държавата.

За тази експроприация на частната и селска собственостъ, както и на правото за ползуване отъ горитѣ, съ което разполагаше мѣстното население, държавата не го обезщетя, а раздаде на всѣко село по единъ хектаръ земя за сѣмейство, съ задължение да я залѣятъ като селска гора. По-късно, обаче, тѣзи пространства, останали до едно незалѣсени, бѣха отнети отъ държавата и тѣя започна сама да създава искусствени плантации, обаче, не на всѣкѣхъ, а само въ нѣкои новозаселени съ ромжни центрове.

(Слѣдва)

Мирният договор.

Мирният договор с Германия се публикува в резюме.

Съгласно тоя договор:

1) Учредява се общество на народите с сѣдалище в Женева, което ще се грижи: а) за намаление въоръженията; б) да създаде охранителни гаранции на членовете си, в) да урежда международните спорове, г) за учредяване единствено постоянно международен съд, д) ще взема административни мѣрки за управлението на колонията и територията, които, вследствие на войната, сѣ прѣстанали да бъдат подъ суверенитета на държавите, които сѣ ги управлявали по-рано и които се населяват от народи не още способни сами да се управляват, е) ще контролира условията на труда, третирането на туземните население, търговията с оръжия и муниципална свобода на селскостопанската и прѣвоза, борбата противъ болестите и развитието на организацията на Червения кръст.

2) Определят се границите на Германия, която губи: Елзас и Лотарингия, икономическата експлоатация в областта на р. Саар, една малка област край белгийската граница, част отъ Силезия, една голѣма провинция къмъ Польша, Данцигъ, който става свободен градъ, а за източна Пруссия и Шлезвигъ се прѣдвижда плебисцитъ.

3) Германия се задължава: а) да признае и защита напълно независимостта на Австрия въ границите ѝ определени въ тоя договор, независимостта на Чехо-Словашко и на Польша; б) Отказва се отъ колонията си и в) отъ специалните си привилегии въ Китай, Сиамъ, Мароко и Либерия.

Теглото на добруджанци.

Какво се върши въ ромжиските полицейски участъци.

Въ брой 233 на вѣстника си, въ отѣла „Живота въ Добруджа“ дадохме разказа на Демиръ Андоновъ, 20-годишъ, отъ гр. Добричъ, ударенъ съ сабя въ добришката участъкъ отъ комисаря Флореску.

Положението, въ което ранения е пристигналъ въ България, се установява отъ слѣдното:

Медицинско Свидѣтелство.

№ 631.

На № 254. Подписания Докторъ С. Титевъ, Управителъ лѣкаръ на Маринската държавна болница въ Варна, удостоверявамъ, че днесъ на 25 априлъ 1919 година поставилъ въ болницата **Димитър Андоновъ Стояновъ**, 20-годишенъ, отъ Добричъ, сега бѣжанецъ, записанъ въ приемната книга подъ № 178, когото прѣгледахъ и констатирахъ слѣдното:

Болниятъ разправя, че на третия денъ на Великденъ отишълъ въ земледѣлско училище, което е на единъ — два километра извънъ града Добричъ, да си купи земеделски сѣнчавъ. Слѣдъ като направилъ покупката отъ ромжиската пазаръ, на връщане го срѣщналъ ромжиския агрономъ. Поикалъ го съ себе си до земеделското училище и го разпитвалъ отъ гдѣ и какъ е купилъ инструментите. Слѣдъ това го прѣвѣлъ на единъ стражаръ, който го завелъ до полицията и го арестували. Тукъ билъ битъ съ камшикъ отъ единъ стражаръ, а полицаятъ му нанесълъ съ сабята си единъ ударъ на дѣсниа лакътъ.

Добро глѣдосложение, нормални гръдни и коремни органи. По задногърбната страна на дѣсниа лакътъ почти надъ главичката на радиалната костъ (radius) се вижда напрѣчна праволинейна рана дълга около 1 и 1/2 с.м. и широка около 1 с.м. — Ръбовете ѝ сѣ гладки въ основата и се виждатъ меките части. Кожата наоколо нормална.

З а к л ю ч е н и е.

Описаната рана на лакъта е послѣдвала отъ ударъ нанесенъ съ остро оръдие (сабя и пр.) въ тази областъ, като по всѣка вѣроятностъ ржката е била въ полусвито състояние и извита на вътрѣ, дигната на горѣ — положение на отбрана. Раната ще зарастне слѣдъ 10—15 дневно лѣчение, ако не послѣдне усложнение.

гр. Варна, 25 априлъ 1919 г.

Управителъ-лѣкаръ: **Ст. Титевъ**.

Съюзъ протавъ Германия.

Малта, 10 май. Съобщава се официално, че Англия Америка и Франция ще сключатъ съюзъ съ цѣлъ да се помага на Франция въ случай, че тя бжде неспрѣдизвикано нападната отъ Германия.

ХРОНИКА

Разбойничество въ Куртбунарско. Отъ два мѣсеца насамъ въ Куртбунарско върлуватъ разбойнички шайки, съставени отъ ромжиски-пришелци. Редъ грабежи и убийства извършва до сега разбойничиятъ, но властта, въпреки многобройните оплаквания на населението, не взе никакви сериозни мѣрки, за да залови или разпръсне разбойничиятъ, които не позволяватъ на мирното селско население да си гледа полската работа.

Напоследъкъ въ с. Куртбунаръ бѣха изпратени подъ командата на единъ офицеръ 45 ромжиски стражари, а въ селата по 9 стражари да прѣслѣдватъ ужъ разбойничиятъ. Стражарите и тѣхните началници, обаче, вмѣсто да изпълняватъ своя дългъ, се настаниха въ българските села и започнаха да вършатъ безчинства и грабежи по-големи отъ ония, които вършатъ всѣки денъ, по пжтищата и изъ горите разбойнички шайки. Стражарите и тѣхните началници искатъ отъ селените да имъ носятъ безплатно агнета, яйца, кокошки, масло, вино и най-разкошни гостби. Който не имъ донесе, тежко му и горко! Веднага вомътъ му бива обискиранъ, ломанитъ арестуванъ и — бой до смъртъ. Така тия стражари ловятъ разбойничиятъ. А самите разбойници вардятъ пжтищата и обиратъ пжтищиятъ. Ако случайно нѣкого заловятъ и той излѣзе разбойникъ-ромжинецъ, бива освобождаванъ, слѣдъ като се направилъ всичко необходимо прѣдъ населението за да се прикрие съдружението на полицията съ разбойничиятъ. Ето единъ фактъ. Отъ с. Караджатъ залавятъ единъ такъв ромжинецъ, прѣдаватъ го на шефа отъ с. Байрамбунаръ, последниятъ, като излѣзалъ вонъ отъ селото, пусналъ разбойника и послѣ казалъ, че последниятъ избѣгалъ.

Ангария и за жандармитъ. На 19 априлъ ромжиската стража обсажда с. Трупчоларъ и не позволява никому да отиде на работа. Слѣдъ това всички стопани съ работничиятъ и добитъка си били заставени да отидатъ да сѣятъ бобъ на жандармитъ.

Какъ си набавя срѣдства ромжиската жандармерия. На 19 априлъ шефътъ на стражата въ с. Киликалъ спрѣлъ всички добитъкъ да не отива на паша и започналъ да събира насила данъкъ за паша. На едъръ добитъкъ по 9 лв., а на дребенъ по 4 лв. Така е събралъ една внушителна сума.

Едно сѣмейство зачернено и унищожено за винаги. На 7 априлъ жандармерийскиятъ шефъ въ с. Улукли обсажда кжщата на Недѣлчо Стояновъ отъ това село. Последниятъ сполучава да избѣга бѣсътъ и по долини дрехи. На другия денъ дъщеря му Василка, 16—17-годишна момиче, прѣдполагайки, че може баща ѝ да бжде из близката до селото нива, взема обувки и горни дрехи и се отправя за нивата. По пжтия срѣщатъ ромжиски стражари, залавятъ я и я откарватъ въ гората, обезчестили бѣдното момиче и се гаврили по най-бесчраменъ начинъ съ него. Слѣдъ това го откарватъ въ общинската канцелария и тамъ всички подъ редъ сѣ мърсували. Слѣдствие на това Василка се умопокрѣва. Бащата, когато се научава за тежката участъ на сѣята дъщеря, сжщо се умопокрѣва.

Великденското настроение на ромжиската администрация. На 20 априлъ, първи денъ на Великденъ, когато у насъ мало и голѣмо се весели, когато въ селата кршнини хора се издигватъ, шефътъ на жандармерията се явява на хорото въ с. Улукли, навърля се като звѣръ върху веселящиятъ се млади и започва наредъ да бие млади и стари, жени и дѣца. Съ пискъ и плачъ всички се разбѣгатъ, а той, безъ

да мисли, започва да стрѣля по бѣгащите изплашени жени и дѣца и ранява едно малко 4-годишно дѣте.

На 19 априлъ ромжиски жандарми обхождатъ кжщата на Коста Тодоровъ отъ Куртбунаръ, хващатъ 20-годишния Филипъ Урумовъ, нанасятъ му тежъкъ побой, вързватъ му ръцѣтъ и го откарватъ въ куртбунарския затворъ. Тамъ отива майка му да му занесе за Великденъ хлѣбъ и червено яйце. Яйцето не му го даватъ, а хлѣба хвърлятъ по мръсия подъ въ затвора, като на куче. Филипъ изгладнѣлъ, съ вързани ръцѣ, като куче е гризаль хлѣба съ устата си по пода. Слѣдъ това арестува въ жената на Тодоровъ и 20-годишната му дъщеря Евгения. Тѣхъ сж ги измъчвали и гаврили съ честъта имъ толкова много, че Евгения се умопокрѣдила.

Кърсердаритъ на културна Ромжия. На 7 априлъ горскиятъ стражаръ въ с. Гюргенджикъ дава запорѣ на кехаята отъ селото да събере 40 каруци, които щѣли да отидатъ на ангария. Понеже кехаята не можалъ да събере нужните кола, бива застрѣлянъ отъ горския стражаръ.

На 2 априлъ ромжискиятъ горски стражаръ въ с. Екинджикъ заловилъ жителъ отъ това село Стоянъ Влаевъ, билъ го до смъртъ, като му взелъ 1000 лв., подъ прѣлогъ, че парите били за наемъ на една училищна нива, която Стоянъ билъ засѣлъ прѣзъ 1917 г.

На 2 априлъ сжщиятъ стражаръ заловилъ Георги Драгановъ отъ с. Гюлеркѣой, откаралъ го въ с. Акбунаръ и тамъ, заедно съ шефа на полицейския участъкъ, му взелъ 700 лв., за да го освободи.

Въ името на Христа. Ромжискиятъ шефъ на жандармерията въ с. Авдула отнелъ 40 декари нива отъ жителъ на сжщото село Митю Мариновъ и я далъ на ромжиския свещеникъ. Когато Мариновъ поинкалъ да си посѣе нивата, шефътъ му нанесълъ тежъкъ побой, а ромжискиятъ свещеникъ го проклетъ.

Грабежи и изнудвания. На 19 априлъ шефътъ отъ с. Кючукъ-Акбунаръ влѣзалъ въ кошара на Иванъ Босевъ отъ сжщото село и му взелъ най-хубавото агне. Слѣдъ като Босевъ го попиталъ, защо прави това, стражарътъ го ударилъ съ пушката си по устата и му изкъртилъ жбѣитъ. Оттамъ се отправилъ въ кошара на старата 65-годишна баба Илка, взелъ и отъ нея по-хубавото агне, като ѝ нанесълъ сжщо побой. На 23 априлъ вечерта по пжтия с. Мързѣкъ и Кючукъ-Акбунаръ е пжтувалъ Марко Ат. Жековъ отъ гр. Добричъ. Срѣщатъ го трима ромжиски стражари. Слѣдъ като стрѣляли върху му, хванали го, нанасятъ му тежъкъ побой и му взели 4000 лева. Стражарите били отъ Байрамбунарската община, Куртбунарско.

Добитъкътъ въ кюстенджански окръгъ. Споредъ последните статистически данни, въ Кюстенджански окръгъ е имало по настоящемъ около 7000 глави едъръ добитъкъ и 70,000 овце.

Търговията съ кюстенджанското пристанище. Ромжиски вѣстници съобщаватъ, че по причина на кражбите които ставали въ кюстенджанското пристанище, при отсъствието на магазини, паракоритъ започнали да се отправятъ за Галацъ и Браилаа.

Безопасността на пжтищата въ Добруджа. Пишатъ ни отъ Варна:

Не отдавна по пжтия отъ Балчикъ за Варна се е завършаль г. Сава Кировъ — ходилъ по своя частна работа въ Балчикъ. Двама ромжиски стражари искали да го спратъ. Г. Кировъ, изплашенъ отъ застрашителния видъ на стражарите, почналъ да бѣга; тогава стражарите дали около 10 изстрѣла по него и го наранили тежко. Клатушкайки се нещастниятъ е успѣлъ да се добере до близката гора, където изчезва безслѣдно. Трупътъ ѝ още не е намиренъ. Кърванитъ слѣди не сѣ довели до никакъвъ резултатъ. Носи се слухъ, че стражарите сж го скрили незнайно гдѣ. Какво е станало съ тая лична жертва на ромжиската свирѣпостъ, не се знае положително.

Ирис.

Вечеринка въ Гюмюрджина. Пишатъ ни отъ Гюмюрджина:

На 26 априлъ вечерта въ салона на „Бѣломорски юнакъ“, запасното подоф. л-во „Одринъ“ съвмѣстно съ дѣйствующитъ подофицери въ Гюмюрджина дадохме литер. танцовална вечеринка.

Присѣстваха началника на дивизията г-нъ полковникъ Шкофировъ, командира 10 артил. полкъ и др. офицери и видли граждани.

Изпълнени бѣха номера отъ артистката г-жа Георгиева и артистите подофицери Н. Ганчевъ и Л. Георгиевъ. Свири военната музика на 40 полкъ. Приходъ около 2000 лева.

Дружеството, възобновено слѣдъ посрѣдната война, за сега брое повече отъ 200 члена и записванията продължаватъ на старите ветерани. Голѣмъ ентусиазмъ владѣе между дѣйстващите запасни подофицери.

Помощъ за бѣжанците, Г-жа Ф. Д-ръ Славчева, родомъ отъ гр. Балчикъ, вчера е внесла въ В. У. на Добрудж. Организация сумата лева 500 за въ полза на бѣжанците отъ Добруджа.

Г-жа Славчева е една отъ най-големитъ радетелки за нещастна Добруджа. Тя винаги мълкомъ, но неутомно работи отъ нѣколко години за изтриване сълзитъ на добруджанци. Като членка въ общо граждански комитети прѣзъ 1916 и 1917 години за събиране помощи за подпомагане сѣмействата на отелѣченитъ отъ Добруджа та разви голѣма дѣятелност. Миналата година по време на добруджанската изложба, като каснерка, сжщо показа рѣдко усърдие.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщение на „Б. Т. Агенция“).

Английски свѣдѣния.

Малта, 10 май. (Радиотелеграма). Извлѣчене отъ договора за мира. — Германия не може да прави фортификационни постройки на 50 клм. отъ Рейнъ, нито може да държи въоръжени сили и да прави мобилизация или пъкъ да произвежда маневри въ тая областъ.

Германия признава английския протекторатъ върху Египетъ и се отказва отъ всички камптулации, както и отъ договорите и съглашенията сключени отъ нея съ Египетъ. Англо-египетските стоки, внасяни въ Германия, ще бъдатъ третирани като английски стоки.

Пристанищата на Килския каналъ оставатъ свободни и отворени за военни и търговски параходи на всички народи, които живѣятъ въ миръ съ Германия, като гаранция за изпълнението на този договоръ.

Територията на западъ отъ Рейнъ ще бжде окупирана отъ съюзниците за 15 години. Ако условията бждатъ изпълнени прѣди изтичането на тѣзи 15 години, окупационните войски ще се оттеглятъ веднага. Разносикътъ по окупацията сж за смѣтка на Германия.

За единъ периодъ отъ 10 години Германия ще доставя на Франция вжглища въ такова количество, че да допълни намаленото производство на минитъ въ сѣверна Франция. Тя ще доставя голѣми количества вжглища сжщо и на Италия и Белгия.

Източна Африка се дава на Англия, юго-западна Африка — на южна Африка. Самора — на Нова-Зеландия, а другитъ острови въ Великия океанъ — на Австралия. Островитъ въ Великия океанъ на сѣверъ отъ екватора се даватъ на Япония, и съ това се удовлетворяватъ японскитъ искания. Това е окончателно рѣшение взето вчера въ Версайль отъ свѣта на тримата.

Le Mouvement Dobroudjaïn

Bulletin de l'Organisation Dobroudjaïn en Bulgarie

Paraît le 1er, le 10 et le 20 de chaque mois
Rédaction et Administration place „Tchernia Djamia“ 5.
Téléphone № 368

Abonnements: Bulgarie: 4 mois 3 frs., un an 18 frs.

Etranger: 6 mois 18 frs., un an 20 frs.

Намира се за проданъ при всички вѣстникарски агенции въ Царството. Въ София за проданъ при вѣстникарскитъ буджи.

Единъ брой 50 ст.

Приематъ се абонати чрезъ Администрацията, площадъ „Черна Джамия“ 5 — София.

Печатница „Гутенбергъ“ — София.